ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 9.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 1-го Февраля — 1838 — *Wilno. Wtorek. 1-go Lutego.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 24-го Января.

Коммиссія, Высочайше учрежденная для разбора вещей, спасенныхъ отъ бывшаго въ Зимнемъ Дворцѣ пожара, оканчивая возложенное на нее порученіе, доводитъ до свѣдѣнія, что все вынесенное изъ Дворца имущество, которое сложено было частью въ Адмиралтействѣ, частью въ зданіи Главнаго Штаба и Экзерциргаузѣ, по разобраніи и приведеніи въ порядокъ, сдано уже ею въ разныя придворныя вѣдомства, именно: собственное Императорскихъ Особъ, въ комнаты Ихъ Императорскихъ Величествъ и Ихъ Императорскихъ Высочествъ; серебро, въ томъ числѣ придворные сервизы, въ Кабинетъ Его Величества; бронзы, занавѣсы, штофы и другія драгоцѣнныя матеріи (въ цѣльныхъ кускахъ болѣе 7,000 аршинъ) въ кладовыя Гофъ-Интендантскаго вѣдомства; фарфоровыя вазы и всѣ мебели, вынесенныя изъ осьмидесяти комнатъ, въ Таврическій Дворецъ, гдѣ послѣднія расположены въ особомъ порядкѣ, такъ какъ находились по комнатамъ Зимняго Дворца. Сверхъ того вынесено изъ Дворца, во время пожара, множество вещей, принадлежащихъ частнымъ лицамъ, которыя розданы уже по принадлежности.

Кромѣ всего означеннаго имущества, подлежавшаго разбору Коммиссіи, спасены отъ пожара и находятся въ совершенной цѣлости: изъ Дворцовой Церкви вся богатая ея утварь, великолѣпная ризница, образа съ ихъ дорогими окладами, и большая серебряная люстра, по вынесеніи напередъ хранившихся въ церкви святыхъ мощей; Императорскій тронъ изъ Георгіевской Залы и тронъ въ Бозѣ почивающей Императрицы МАРІИ ѲЕОДОРОВНЫ изъ бывшей тронной комнаты Ея Величества, съ принадлежащими къ ней литаго серебра люстрами, канделабрами, столами и прочими украшеніями. Съ такимъ же успѣхомъ, по мѣрѣ приближавшейся опасности, были немедленно перенесены изъ Зимняго Дворца, въ величайшемъ порядкѣ и безъ малѣйшаго въ чемъ либо поврежденія, всѣ вообще Императорскія регаліи и бриллíанты, въ томъ числѣ собственныя Ея Императорскаго Величества Государыни Императрицы АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ и Ихъ Императорскихъ Высочествъ Великихъ Княженъ бриллíантовыя вещи. Равнымъ образомъ спасено отъ ярости огня многочисленное собраніе знаменитыхъ портретовъ, напоминающихъ достопамятныя эпохи славы Россіи, именно изъ Петровской Залы картина съ изображеніемъ Императора ПЕТРА Великаго; изъ военной галереи: портреты: Императора АЛЕКСАНДРА I, Цесаревича Великаго Князя КОНСТАНТИНА ПАВЛОВИЧА, Императора Австрійскаго, Короля Прусскаго, Фельдмаршаловъ: Князя Кутузова Смоленскаго, Князя Барклая-де-Толли, Герцога Веллингтона и всѣхъ Россійскихъ Генераловъ, находившихся въ отечественной войнѣ 1812 года; а изъ Фельдмаршальской Залы всѣ находившіеся въ оной портреты Фельдмаршаловъ. Также вынесены благополучно изъ половины Государыни Императрицы и изъ разныхъ отдѣленій Зимняго Дворца многія дра-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 14-go Stycznia.

Kommissya, Naywyżey ustanowiona dla rozbioru rzeczy, uratowanych z byłego w Pałacu Zimowym pożaru, kończąc dane jey zlecenie, podaje do wiadomości, że wszystkie wyniesione z Pałacu rzeczy, które złożone były, częścią w Admiralicyi, częścią w gmachu Głównego Sztabu i w Exercyrhauzie, po rozebraniu i sporządkowaniu, oddała już do różnych zawiadowstw Dworu, mianowicie: własność Osób Cesarskich, do pokojów Nayjaśnieyszych Cesarstwa Ich Mość i Ich Cesarskich Wysokości; srebro, w liczbie tey serwisy dworne, do Gabinetu Jego Cesarskiey Mości; bronzy, firanki, sztofy i inne materye kosztowne (w całych sztukach więcey 7,000 arszynów), do składów wiedzy Intendencyi Dworu, wazy fajansowe i wszystkie meble, wyniesione z ośmdziesięciu pokojów, do Pałacu Taurycкiego, gdzie ostatnie rozstawione zostały w osobnym porządku tak, jak się znaydowały w pokojach Pałacu Zimowego. Nadto wyniesiono z Pałacu, w czasie pożaru, mnóztwo rzeczy, należących do osób prywatnych, które już podług przynależności zostały rozdane.

Oprócz wszystkich wymienionych rzeczy, rozbiorowi Kommissyi podległych, uratowane od pożaru i w zupełney znaydują się całości: z kaplicy pałacowey wszystkie kosztowne jey sprzęty, spaniałe apparaty, obrazy z kosztownemi ramami, i wielki pająk srebrny, po wyniesieniu naprzód spoczywających w kaplicy relikwiy świętych; tron Cesarski z sali S. Jerzego i tron w Bogu spoczywającey Cesarzowey MARYI TEODORÓWNY z byłego pokoju tronowego Nayjaśnieyszey Pani, z należącemi do niego ze srebra lanemi żyrandolami, kandelabrami, stołami i innemi ozdobami. Z równémże powodzeniem, w miarę zbliżającego się niebezpieczeństwa, były natychmiast przeniesione z Pałacu Zimowego w naywiększym porządku i bez naymnieyszego w czémkolwiek uszkodzenia, wszystkie w powszechności Cesarskie regalia i brylanty, w liczbie tey własne Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości ALEXANDRY TEODORÓWNY i Ich Cesarskich Wysokości Wielkich Xiężniczek rzeczy brylantowe. Równym sposobem uratowano od ognia nader liczny zbiór portretów znakomitych, przypominających wiekopomne epoki sławy Rossyi, mianowicie: z sali Piotra obraz z wizerunkiem Cesarza PIOTRA Wielkiego; z galeryi wojenney: portrety: Cesarza ALEXANDRA I-go, Cesarzewicza Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO PAWŁOWICZA, Cesarza Austryackiego, Króla Pruskiego, Feldmarszałków: Xięcia Kutuzowa-Smoleńskiego, Xięcia Barklaja-de-Tolli, Xięcia Wellingtona i wszystkich Jenerałów Rossyyskich, którzy się znaydowali w woynie oyczystey 1812 roku; a z sali Feldmarszałków wszystkie znaydujące się w niey portrety Feldmarszałków. Szczęśliwie także wyniesiono z appartamentów Cesarzowey Jey Mości i z różnych oddziałów Zimowego Pałacu wiele kosztownych obrazów, źwierciadła, posągi marmurowe, meble Chińskie, właściwie

гоцѣнныя картины, зеркала, мраморныя статуи, Китайская мебель, собственно отъ комнатъ Императрицы ЕКАТЕРИНЫ II, и вообще всѣ сокровища, которыя вмѣщало въ себѣ сіе обширное царственное жилище на неисчислимыя суммы.

Наконецъ остается сказать, что ежели нѣкоторыя вещи и мебели сдѣлались неизбѣжною добычею пламени, или потерпѣли повреждение, то число таковыхъ, къ счастію, незначительно, и для спасенія оныхъ при быстромъ распространеніи пожара, въ особенности по величинѣ и большой тяжести многихъ изъ нихъ, не представлялось рѣшительно ни какой возможности, не взирая на всѣ употребленныя для того усилія.

— Государь Императоръ, во вниманіи къ трудамъ, понесеннымъ въ 1837 году исправляющимъ должность Статсъ-Секретаря въ Государственномъ Совѣтѣ, Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникомъ *Боровковымъ*, по исправленію во время отсутствія Тайнаго Совѣтника Барона Корфа, обязанностей Государственнаго Секретаря, повелѣть изволилъ: объявить ему за сіе Высочайшее Его Величества благоволеніе, съ пожалованіемъ ему, сверхъ того, табакерки, съ брилліантовымъ Государя Императора вензелемъ.

— Бессарабскому Областному Прокурору, Статскому Совѣтнику *Дембинскому*, Высочайше повелѣно быть Предсѣдателемъ Бессарабскаго Областнаго Уголовнаго Суда. (*С. П.*)

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, 9 минувшаго Ноября въ слѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ состоявшемуся, Высочайше повелѣть соизволилъ: силу и дѣйствіе 2 пункта Высочайше утвержденнаго положенія Комитета Министровъ, Правительствующимъ Сенатомъ 5 Марта 1837 года распубликованнаго, касательно порядка сношенія Банковыхъ установленій о наложеніи и снятіи запрещенія на закладываемыя въ нихъ имѣнія, распространить и на Приказы Общественнаго Призрѣнія. (Опуб. Прав. Сен. 30 Декабря 1837 г.)

— Въ Комитетѣ Гг. Министровъ происходило разсужденіе на счетъ пенсій, которыя, по ограниченности пенсіонныхъ окладовъ и по раздробленіи оныхъ, на основаніи изданныхъ правилъ между участниками пенсіи по числу лицъ, одно семейство составляющихъ, неизбѣжно уменьшаются болѣе и болѣе по мѣрѣ уменьшенія семейства и иногда до такого количества, которое дѣлается совершенно ничтожнымъ. Его Императорское Величество, соображаясь съ цѣлію 1436 и 1437 статей свода Пенсіоннаго Устава, по положенію Комитета въ 30-й день минувшаго Ноября, Высочайше повелѣть соизволилъ: постановить на будущее время, чтобы пенсія, назначенная первоначально одному семейству въ количествѣ превышающемъ сто рублей, по случаю уменьшенія числа лицъ, участвующихъ въ оной, никогда не уменьшалась ниже ста рублей, и когда оная достигнетъ сего размѣра, то производилась бы на основаніи 1437 статьи свод. Пенсіоннаго Устава. Правила сего однако же не распространять на пенсіи уменьшенныя уже на основаніи дѣйствовавшихъ доселѣ постановленій. (Оп. Пр. Сен. 23 Декабря 1837 г.) (*С. В.*)

— Указомъ отъ 21-го минув. Декабря, напечатаннымъ въ N. 3 Сенатскихъ Вѣдомостей, Правительствующій Сенатъ объявляетъ постановленіе утвержденное Его Императорскимъ Величествомъ, на счетъ учрежденія въ Бѣлостокѣ Института для воспитанія дѣвицъ Дворянскаго сословія губерній: Виленской, Гродненской, Минской и Бѣлостокской Области. Институтъ сей, Ея Величество Императрица, изволила принять подъ свое покровительство. Государь Императоръ пожаловалъ для помѣщенія сего новаго заведенія, Бѣлостокскій Императорскій дворецъ, за исключеніемъ комнатъ для Ея Императорскаго Величества, на случай пріѣзда въ этотъ городъ; въ пользу Института предоставляется доходъ съ имѣнія принадлежащаго къ сему дворцу, и также сумма 8,005 руб. сер., которая отпускается ежегодно изъ Государственнаго Казначейства для его содержанія, кромѣ того 10,115 руб. сер. отъ Приказовъ Общественнаго Призрѣнія означенныхъ Губерній и Области, и еще 3,000 руб. сер. отъ Министерства Народнаго Просвѣщенія. Институтъ сей учреждается на сто воспитанницъ, изъ коихъ тридцать воспитываемы будутъ на счетъ помянутыхъ суммъ. Эти сто вакансій будутъ раздѣлены слѣдующ. образомъ: двадцать мѣстъ штатныхъ и пятьдесятъ шесть пансіонерокъ предоставляются для дѣвицъ Дворянскаго сословія означенныхъ трехъ губерній и Области; шесть мѣстъ штатныхъ и четырнадцать пансіонерокъ для дочерей Русскихъ Чиновниковъ служащихъ въ помянутыхъ Губерніяхъ и Области. Воспитанницы сего института будутъ обучаться Закону Божію Греко-Россій-

z pokojów Cesarzowey KATARZYNY II, i w ogólności wszystkie bogactwa, jakie zawierało w sobie to obszerne mieszkanie Monarsze na summy niepoliczone.

Zostaje nakoniec powiedzieć, że jeżeli które rzeczy i meble stały się nieuniknioną zdobyczą płomieni, albo zostały uszkodzone, tedy szczęściem liczba takich jest nieznaczna, i z przyczyny szybkiego rozszerzenia się pożaru, szczególniey dla wielkości i ciężaru wielu z nich, nie było żadney możności ratowania, pomimo wszystkich użytych usiłowań.

— Cesarz Jego Mość, z uwagi na prace, podjęte w roku 1837 przez sprawującego obowiązek Sekretarza Stanu w Radzie Państwa, Rzeczywistego Radźcę Stanu *Borowkowa*, w sprawowaniu podczas niebytności Radźcy Taynego Barona Korffa, obowiązków Sekretarza Państwa, rozkazać raczył: oświadczyć mu za to Jego Cesarskiey Mości zadowolenie, z udarowaniem go przy tém tabakierą z brylantową Cyfrą Nayjaśnieyszego Pana.

— Bessarabskiemu Prokurorowi Obwodowemu, Radźcy Stanu *Dembińskiemu*, Naywyżey rozkazano bydź Prezydentem Bessarabskiego Obwodowego Sądu Kryminalnego. (*P. P.*)

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 9-go zeszłego Listopada, na skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, Naywyżey rozkazać raczył: moc i skutek 2 punktu Naywyżey utwierdzonego postanowienia Komitetu Ministrów, przez Rządzący Senat 5-go Marca 1837 roku opublikowanego, względem porządku kommunikowania się Bankowych ustanowień Państwa o nałożeniu i zdjęciu zaprzeczenia na oddane w ewikcyą im majątki, rozciągnąć i na Urzędy Powszechnego Opatrzenia. (Opub. przez Rz. Senat 30-go Grudnia 1837 roku).

— W Komitecie PP. Ministrów naradzano się względem pensyy, które z przyczyny ograniczonych wyznaczeń pensyynych i dla ich rozdrobienia, na osnowie wydanych prawideł pomiędzy uczęstnikami pensyy stosownie do liczby osób, jednę rodzinę składających, coraz bardziey zmnieyszają się w miarę umnieyszenia się rodziny i niekiedy do takiey ilości, która staje się zupełnie nic nieznaczącą. Jego Cesarska Mość, stosując się do celu 1436 i 1437 artykułow Połączenia Ustawy o pensyach, po nastałém postanowieniu Komitetu dnia 30 zeszłego Listopada Naywyżey rozkazać raczył: postanowić na przyszłość, ażeby pensya, naznaczona początkowie jedney rodzinie w ilości, sto rubli przewyższającey, z powodu zmnieyszenia się liczby osób, w niey uczęstniczących, nigdy się nie zmnieyszała nad sto rubli, i kiedy ta dóydzie do tey ilości, tedy ażeby wypłacana była na osnowie 1437 artykułu Połączenia Ustawy o Pensyach. Prawidła jednakże tego nie rozciągać na pensye, umnieyszone już na osnowie postanowień, które dotąd miały moc obowiązującą. (Opubl. pr. Rz. Senat 23-go Grudnia 1837 roku). (*G. S.*)

— Przez Ukaz pod d. 21 zesz. Grudnia, umieszczony w N. 3-cim Gazety Senackiey, Rządzący Senat ogłasza postanowienie, utwierdzone przez Jego Cesarską Mość, względem założenia w Białym Stoku Instytutu, przeznaczonego na edukacyą Szlachetnych Panien Guberniy Wileńskiey, Grodzieńskiey, Mińskiey i Obwodu Białostockiego. Instytut ten Cesarzowa Jey Mość raczyła przyjąć pod swoję opiekę. Cesarz Jego Mość na ten nowy zakład oddaje pałac Cesarski w Białymstoku, wyłączając pokoje zostawione dla Jey Cesarskiey Mości, w razie, jeśliby Cesarzowa Jey Mość przybyła do tego miasta; nadto ustępują się na rzecz Instytutu dobra należące do tego pałacu, również summa 8,005 rub. sr., która się corocznie wydaje z Podskarstwa Państwa na jego utrzymanie, oprócz tego otrzymywać będzie summę 10,115 rub. sr. z Izb Powszechnego Opatrzenia wyżey pomienionych Guberniy i Obwodu i jeszcze 3,000 rub. sr. z Ministeryum Oświecenia Narodowego. Instytut ten zakłada się na sto uczenic, z których trzydzieści utrzymywanych będzie na koszcie tegoż Instytutu. Te sto mieysc rozdzielone będą w następny sposób: 24 bezpłatnych i 56 pensyonarek, przeznacza się dla panien stanu szlachetnego wyżey pomienionych trzech Guberniy i Obwodu, 6 mieysc bezpłatnych i 14 pensyonarek dla córek Rossyyskich urzędników służących w pomienionych Guberniach i Obwodzie. Uczennicom tego instytutu będzie wykładana nauka Religii Greko-Rossyyskiey albo Rzymsko-Katolickiey, podług ich wyznania, a jeśli znaydą się religii luterskiey albo reformowaney, tedy dla nich naznaczeni będą osobni do tego nauczyciele. Inne przedmioty nauk będą: języki: rossyyski, polski, francuzki i niemiecki,

скому и Римско-Католическому, по ихъ вѣроисповѣданію, а когда найдутся воспитанницы Лютеранскаго или Реформатскаго исповѣданія, то для нихъ приглашаются особые Законо-Учители. Кромѣ того будутъ обучаться языкамъ Русскому, Польскому, Французскому, Нѣмецкому, а также Словесности, Ариѳметикѣ, Исторіи и Географіи, необходимымъ и полезнѣйшимъ свѣдѣніямъ изъ Естественной исторіи и Физики, чистописанію, рисованію, музыкѣ, пѣнію, танцованію и женскимъ рукодѣліямъ. (*J. de St. P.*)

— Комитетъ Общества Поощренія Художниковъ имѣетъ честь довести до свѣдѣнія публики, что въ слѣдствіе представленія его по положенію Комитета Министровъ, послѣдовало Высочайшее Его Императорскаго Величества соизволеніе на учрежденіе отъ Общества Поощренія Художниковъ *постоянныхъ художественныхъ лоттерей*, въ такіе одинъ за другимъ промежутки времени, какъ позволитъ возможность, на сумму въ десять и болѣе тысячъ рублей, не превышая однако жъ въ одну лоттерею двадцати пяти тысячъ рублей. Цѣль учрежденія постоянныхъ художественныхъ лоттерей есть ободреніе отечественныхъ художниковъ и распространеніе въ публикѣ произведеній ихъ по всѣмъ родамъ изящныхъ художествъ.

Увѣренность Общества въ успѣшномъ достиженіи сей цѣли основывается на готовности Русской публики поддерживать предпріятія, къ пользѣ Россіи и чести имени Русскаго клонящіяся.

Первая лоттерея художественная, разыгранная отъ Общества, послужила доказательствомъ, что любовь къ художествамъ развита у насъ до той степени, на коей можетъ уже она содѣйствовать Правительству и любителямъ изящнаго къ возвышенію художествъ въ отечествѣ.

Билетовъ къ раздачѣ въ первую лоттерею назначено было тысяча; желающихъ получить ихъ явилось до семи тысячъ человѣкъ, и это были только жители С. Петербурга, безъ участія Москвы и иногородныхъ любителей художествъ.

Сія первая лоттерея была лоттерея для опыта. Если, съ одной стороны, она показала явную готовность публики участвовать въ ободреніи симъ способомъ талантовъ, то, съ другой, открыли и нѣкоторыя мнѣнія публики, которыя Комитетъ Общества почелъ за долгъ принять въ соображеніе.

Въ лоттереяхъ вообще, и тѣмъ болѣе художественныхъ, нельзя назначить всѣ выигрыши равно значительными или, по крайней мѣрѣ, равно занимательными. Лоттерея безъ проигрыша еще болѣе долженствовала допустить въ число выигрышей вещи маловажныя, какъ напримѣръ, литографическіе эстампы, изъ коихъ цѣна нѣкоторыхъ не превышала 1 р. 50 коп. за каждый.

Публика изъявляла желаніе, чтобы при слѣдующихъ лоттереяхъ билеты выигрывающіе были ограничены въ числѣ, но не заключали выигрышей столь маловажныхъ — и желаніе это уважено Комитетомъ.

Планъ нынѣ объявляемой художественной лоттереи есть слѣдующій: она будетъ заключать *тысячу выигрышей*.

Билетовъ будетъ роздано пять тысячъ, каждый по пяти рублей ассигн., всего *на 25,000 р.; пятый билетъ выигрываетъ*.

Выигрыши будутъ въ 1,500 р., въ 1,200, 1,000 и такъ далѣе, и самый меньшой стоитъ не дешевле 15 руб.

Въ лоттерею назначены:

Оригинальныхъ картинъ, масляными красками писанныхъ	53.
Также писанныхъ копій съ извѣстныхъ отличныхъ картинъ	16.
Оригинальныхъ мастерскихъ рисунковъ	6.
Литохромій, также съ извѣстныхъ картинъ	35.
Отливковъ изъ гипса скульптурныхъ произведеній	10.
Различныхъ коллекцій литографическихъ эстамповъ	880.

Всѣхъ выигрышей *тысяча*.

О времени и мѣстѣ раздачи билетовъ, розыгрыша лоттереи и полученія розыгрышей, будетъ публиковано въ газетахъ.

Иногородные, кои пожелаютъ принять участіе въ лоттереѣ, могутъ присылать деньги за билеты къ довѣреннымъ лицамъ, и чрезъ нихъ получать выигрыши.

Общество ни въ какую переписку по лоттереѣ не входитъ. Предъявитель билета получаетъ выигрышъ.

Постоянныя художественныя лоттереи приносятъ, какъ извѣстно въ чужихъ краяхъ необыкновенную пользу тѣмъ, что распространяютъ художе-

oraz literatura, arytmetyka, historya i jeografia, wiadomości potrzebnieysze z historyi naturalney i fizyki, kaligrafia, rysunek, muzyka, śpiewy, tańce i roboty ręczne. (*J. de St. P.*)

— Komitet Towarzystwa, mającego na celu zachęcenie artystów, podaje do wiadomości publiczney, iż na skutek jego przedstawienia, oraz uchwały Komitetu Ministrów, Jego Cesarska Mość Nayłaskawiey zezwolić raczył na urządzenie przez rzeczone Towarzystwo *Stałey loteryi na przedmioty sztuk pięknych*, którey ciągnienie odbywać się ma w terminach, jakie właściwemi bydź się okażą; wartość zaś przedmiotów za każdym razem wynosić ma od dziesięciu do dwódziestu pięciu tysięcy rubli assygnacyynych. — Celem ustanowienia tego rodzaju loteryi, jest zachęcenie artystów naszych i upowszechnienie między publicznością dzieł ich, we wszystkich rodzajach sztuk pięknych.

Gotowość, z jaką Publiczność nasza wspiera zamiary w widokach korzyści Rossyi i chwały Rossyyskiego imienia, zaręcza Towarzystwu osiągnienie celu, który sobie zamierzyło.

Pierwsza loterya sztuk pięknych, urządzona przez Towarzystwo dowiodła, że zamiłowanie w nich rozwinęło się u nas już do tego stopnia, na którym może skutecznie wspierać usiłowanie tak Rządu, jako i lubowników sztuk pięknych, zmierzające do ich rozkrzewienia w kraju.

Losów na tę pierwszą loteryą naznaczono tysiąc, a z chęcią nabycia tychże zgłosiło się do siedmiu tysięcy osób, i to tylko samych mieszkańców Petersburga, bez uczęstnictwa Moskwy i miłośników sztuk z miast innych.

Ta pierwsza loterya była niejako próbą. Jak z jedney strony wykazała ona widoczną gotowość publiczności przyczynienia się do zachęcenia tym sposobem talentów, tak z drugiey, wyświeciła niektóre zdania publiczności, z których Komitet korzystać nie omieszka

W loteryach w ogólności, a zwłaszcza na przedmioty sztuk pięknych, wszystkie wygrane nie mogą bydź równey wartości, lub zarówno zaymujące. Loterya bez przegraney musiała koniecznie mieścić w liczbie wygranych przedmioty mnieyszey wartości, jako to: ryciny litograficzne, których wartość niekiedy nie przewyższała półtora rubla.

Publiczność wynurzała życzenie, aby na przyszłość liczba losów wygrywających była ograniczoną, a wygrane nie składały się z przedmiotów tak małey wartości, i życzenie to Komitet uiścił.

Plan ogłaszającey się obecnie loteryi sztuk pięknych, która składać się ma *z tysiąca losów wygrywających*, jest następujący:

Wszystkich losów będzie pięć tysięcy; każdy po pięć rubli assyg., co uczyni łącznie 25,000 rubli; zatém *piąty los wygrywa*.

Wygrane, będą wartości rubli 1,500, 1,200, 1,000 i t. d., a naymnieysza wygrana 15 rubli.

Puszczonych będzie na loteryą:

Obrazów oryginalnych oleyno malowanych	53.
Kopiy dzieł celnieyszych	16.
Oryginalnych rysunków mistrzowskich	6.
Litochromiy znanych rycin	35.
Odlewów z gipsu wyrobów rzeźbiarskich	10.
Rozmaitych zbiorów rycin litograficznych	880.

W ogóle wygranych *tysiąc*.

O czasie i mieyscu, w którém sprzedaż losów, oraz ciągnienie loteryi i odbiór wygranych następować mają, obwieszczonóm będzie przez gazety.

Osoby, na prowincyi zamieszkałe, chcąc mieć udział w loteryi, zechcą nabywać losy za pośrednictwem osób posiadających ich zaufanie, i przez nie także odbierać wygrane.

Towarzystwo nie wchodzi w żadną korrespondencyą z powodu loteryi. Wygrana oddaną będzie okazicielowi losu.

Ciągłe loterye na przedmioty sztuk pięknych przynoszą, jak wiadomo, za granicą wielką przez to korzyść, że upowszechniają dzieła artystów pomiędzy wszystkie-

ственныя произведенія во всѣхъ классахъ публики, даютъ возможность дѣлать заказы произведеній многимъ художникамъ, вдругъ соразмѣрно силѣ и степени развитія талантовъ каждаго, ободряютъ художниковъ къ предпріятіямъ новымъ увѣренностію, что хорошая вещь будетъ замѣчена и оцѣнена по достоинству, и вообще дѣйствуютъ на полезное движеніе художествъ по всѣмъ отраслямъ.

Вотъ причины, побудившія учредить постоянныя художественныя лоттереи и въ Россіи.

Ежели публика ихъ поддержитъ, то онѣ будутъ разыгрываемы и не одинъ разъ въ годъ. (*О. Г. Ц. П.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 29-го Января.

И наша столица едва несдѣлалась жертвою столь бѣдственнаго происшествія, какому подверглись другія столицы. Въ дворцѣ Военнаго Министра за нѣсколько дней вспыхнулъ пожаръ, котораго потушеніе должно только приписать заблаговременному пособію, и тому случаю, что онъ произошелъ днемъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 24-го Января.

Бывшій Испанскій Посланникъ Графъ *Кампусано*, поднесъ вчера Королю свою отзывную грамоту. Немедленно потомъ Маркизъ *Эспеха* передалъ свою вѣрющую грамоту въ туже должность при Его Кор. Вел. Послѣ аудіенціи у Короля, Маркизъ представлялся Королевѣ а также Принцамъ и Принцессамъ Королевскаго Дома.

— *Journal du Commerce* сообщаетъ: „Повсюду распространился слухъ, что Англійское Правительство предложило Тюйльерійскому Кабинету, совокупно обезпечить Мадритскому Правительству денежное пособіе. Это обстоятельство принудитъ наше Правительство рѣшительно изъясниться на счетъ смысла трактата четвернаго союза.“

— Правительство публиковало слѣдующую депешу изъ Бордо отъ 20 Января: „По извѣстіямъ изъ Мадрита отъ 16-го ч., Баронъ *Соларъ* подалъ въ отставку отъ должности Военнаго Министра, а Генералъ *Карателла* будто поступилъ на его мѣсто. По донесеніямъ политическаго начальника изъ Куэнсы, *Базиліо* потерпѣвъ пораженіе, жестоко преслѣдуемъ былъ двумя колоннами, которыя взяли у него много въ плѣнъ.“

— Графъ *Соммарива* скончался за нѣсколько дней. Онъ оставилъ прекраснѣйшее собраніе картинъ.

— Легитимистскій журналъ *la France* рѣшительно утверждаетъ, будто Правительство получило извѣстіе, что со стороны *Абдель-Кадера*, всѣ принятыя имъ обязательства расторгнуты. Другой журналъ говоритъ, что изъ Африки получены опаснѣйшія извѣстія, которыя, если подтвердятся, могутъ служить доказательствомъ, что трактатъ на Тафнѣ, былъ только сѣтью.

25-го Января.

Вчера Герцогъ *Орлеанскій* давалъ большой обѣдъ, на который приглашены Посланники Австрійскій, Прусскій и Россійскій а также многіе Перы и Депутаты. Послѣ обѣда въ комнатахъ Герцогини *Орлеанской* былъ концертъ. Между приглашенными находились многіе члены династической оппозиціи, съ которыми Герцогъ *Орлеанскій* бесѣдовалъ довольно долго.

— Говорятъ, что Баронъ *Барантъ* будетъ Посланникомъ въ Лондонѣ а Генералъ *Себастіани* при отозваніи своемъ произведенъ будетъ въ Маршалы.

— Слышно, что Городскій Совѣтъ вмѣстѣ со штабомъ національной гвардіи намѣренъ дать большое празднество въ пользу бѣдныхъ.

— Мадритскіе журналы отъ 17-го ч. исключительно занимаются преніями Французской Палаты Депутатовъ, на счетъ вопроса о посредничествѣ.

— Пишутъ изъ Логроньо отъ 16-го ч., что Генералъ *Але* съ своею дивизіею и частію Пампелунскаго гарнизона, отправился чрезъ Леринъ въ Эстеллу, чтобы приманить туда непріятеля, и, еслибъ это ему удалось, то сообщеніе съ Франціею было бы обезпечено.

— Палата торговли въ Марселѣ, получила отъ Французскаго Консула въ Барселлонѣ увѣдомленіе, что Карлисты вооружили въ Каталоніи четыре транспортныхъ судна по образцу военныхъ кораблей и велѣли имъ крейсировать при устьѣ Эбра. Консулъ еще присовокупляетъ, что они взяли уже три Француз. корабля съ хлѣбомъ, шелковыми товарами и пенькою, всего на 130,000 франк. Въ слѣдствіе сего Француз. бригъ *le Volage* отправленъ въ сіи воды чтобы защищать Французскій флагъ.

— Сегодня разнесся здѣсь слухъ, что въ Греціи произошли большіе безпорядки, и что Французское

mi klassami narodu, nastręczają wielu artystom jednocześnie roboty, zdolności i talentowi każdego z nich odpowiednie; zachęcają tychże artystów do nowych przedsięwzięć, utwierdzając w nich przekonanie, że każde ich piękne dzieło będzie uważane i należycie ocenione, słowem: działają korzystnie na postępy sztuk pięknych we wszystkich gałęziach.

Te to względy spowodowały ustanowienie loteryi sztuk pięknych i w Rossyi.

Jeżeli je publiczność zechce wesprzeć, ciągnienie rzeczonych loteryy będzie się mogło odbywać razy kilka do roku. (*G. R. K. P.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 29-go Stycznia.

I nasza stolica zaledwie nie stała się widownią tak nieszczęśliwego wypadku, jakiego doznały inne stolice. W pałacu ministra woyny pokazał się przed kilkoma dniami ogień, który że ugaszono, trzeba tylko przypisać wczesnemu ratunkowi i tey okoliczności, że się za dnia pokazał. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 24 Stycznia.

Dotychczasowy Poseł Hiszpański Hrabia *Campuzano*, złożył wczora Królowi odwołujące go listy. Wkrótce potém Margrabia *Espeja* złożył swe listy wierzytelne, akkredytujące go w urzędzie Posła przy Jego Kr. Mości. Po audyencyi u Króla, Margrabia *Espeja* prezentował się Królowey, oraz Xiążętom i Xiężniczkom rodziny Królewskiey.

— W *Journal du Commerce* czytamy: „Powszechnie rozbiegła się pogłoska, że Rząd Angielski uczynił Gabinetowi Tuilleryyskiemu przedstawienie, ażeby wspólnie zabezpieczyć wsparcie pieniężne dla Rządu Madryckiego. Udzielenie to przymusi Rząd nasz stanowczo wyrzec względem myśli traktatu poczwórnego przymierza.”

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną z Bordeaux pod d. 20 Stycznia: »Podług wiadomości z Madrytu pod d. 16, Baron *Solar* podał się do uwolnienia od obowiązków Ministra woyny, a Jenerał *Caratella* ma weyśdź na jego mieysce. Podług doniesienia Szefa politycznego z Cuença, *Basilio* odniosłszy porażkę, żywo ścigany był przez dwie kolumny, które mu wiele ludzi wzięły w niewolę.”

— Hrabia *Sommariva* przed kilką dniami tu umarł, zostawił on nadzwyczay piękny zbiór malowideł.

— Dziennik legitymistyczny *la France* rozumie, że z zupełną pewnością może donieść, iż Rząd otrzymał wiadomość, jakoby ze strony *Abdel-Kadera* wszystkie przyjęte przezeń zobowiązania, zerwane zostały. Inny dziennik donosi, że z Afryki otrzymano zatrważające wiadomości, które, jeśli się potwierdzą, będą w stanie dowieśdź, że traktat Taffneński był tylko zasadzką.

Dnia 25.

Wczora Xiąże *Orleański* dawał wielki obiad, na który zaproszeni byli Posłowie Austryacki, Pruski i Rossyyski, oraz wielu Parów i Deputowanych. Po obiedzie w pokojach Xiężny *Orleańskiey* był koncert. Pomiędzy zaproszonymi postrzegano wielu członków opozycyi dynastyczney, z któremi Xiąże *Orléans* dość długo rozmawiał.

— Mówią, że Baron *Barante* przeznaczony będzie na Posła do Londynu, a Jenerał *Sebastiani*, przy swojém odwołaniu, otrzyma buławę marszałkowską.

— Słychać, że Rada Stanu, spólnie ze Sztabem Gwardyi Narodowey, ma dać wielką zabawę na rzecz ubogich.

— Dzienniki Madryckie z d. 17, wyłącznie zaymują się rozprawami Paryzkiey Izby Parów względem kwestyi o interwencyi.

— Donoszą z Logroño pod d. 16, że Jenerał *Alaix*, na czele swojey dywizyi i części załogi Pampelońskiey, poszedł przez Lerin na Estellę, dla zwabienia tam nieprzyjaciela, przez co, jeśliby mu się to udało, byłby zabezpieczony związek z Francyą.

— Izba handlowa w Marsylii zawiadomioną została przez Konsula Francuzkiego w Barcellonie, że Karoliści uzbroili w Katalonii cztéry statki na stopę okrętów wojennych, dla krążenia przy uyściu Ebru. Konsul dodaje nadto, że te statki wzięły już trzy okręty Francuzkie ze zbożem, towarami jedwabnemi i pieńką, w ogóle wartości na 130,000 fran. Skutkiem tego, bryg Francuzki *le Volage*, wysłany został na te wody, ażeby dać pomoc banderze Francuzkiey.

— Dzisia rozbiegła się tu była pogłoska, że w Grecyi wybuchnęły wielkie rozruchy, i że Rząd Fran-

Правительство дало повелѣніе флоту командуемому Адмираломъ *Галлуа*, немедленно отправиться въ Аѳины.

— Журналъ *France* говорившій прежде о несогласіяхъ съ *Абдель-Кадеромъ*, увѣдомляетъ сегодня: „Сообщенныя нами печальныя извѣстія въ отношеніи Африканскихъ дѣлъ подтверждаются, не смотря на противорѣчіе жур. *Charte*. *Абдель-Кадеръ* по собственной волѣ наименовалъ трехъ начальниковъ поколѣній и мы увѣряемъ, что все сообщенное нами не подлежитъ никакому сомнѣнію."

— Мадритская придворная газета отъ 17-го ч. содержитъ рапортъ политическаго начальника Куэнсы, по коему Донъ Базиліо *Гарсіа*, разбитъ Генераломъ *Улибарри* въ окрестностяхъ Карраскоза.

— По извѣстіямъ съ Испанскихъ границъ, Генералъ *Эспартеро* приказомъ изданнымъ въ Мирандѣ отъ 13 Января, запретилъ всѣ безъ изъятія азартныя игры. Еслибъ кто нарушилъ сіе запрещеніе, тотъ подвергнется денежной пени 100 дукат. или одномѣсячному аресту. Содержатели кофейныхъ и другихъ публичныхъ увеселительныхъ мѣстъ а также игроки по званію, если они будутъ захвачены на мѣстѣ, будутъ на 8 лѣтъ изгнаны на острова; доходъ отъ пеней или отобранія банковъ, будетъ представленъ лазаретамъ и благотворительнымъ заведеніямъ.

— *Journal général de France*, обыкновенно имѣющій достовѣр. свѣд содержитъ слѣдующее: „На дняхъ много говорили о пособіи, которое Французское Правительство намѣрено представить Правительству Королевы *Христины*. Правда, что Министерство о томъ нѣсколько думало; но кажется, что это теперь оставлено или по крайней мѣрѣ отложено. Говорятъ, что Франція спрашивала у Англійскаго Министерства, согласится ли она съ своей стороны, дать Испанскому Правительству подобное денежное пособіе; но Лордъ *Пальмерстонъ* будто отвѣчалъ, что онъ въ настоящемъ своемъ отношеніи къ Парламенту, думаетъ, что не можетъ полагаться на большинство, которое поддержало бы сіе денежное пособіе. Этотъ отвѣтъ какъ утверждаютъ, былъ главною причиною, почему наше Правительство, вопросъ о пособіи оставило."

27-го Января.

Вчера принималъ Король Маршала *Жерара* и Графа *Арту*, потомъ занимался съ Министромъ торговли.

— Г. *Гизо* представилъ въ бюро Палаты Депутатовъ просьбу знатнѣйшихъ Парижскихъ книгопродавцевъ, о предпринятіи законныхъ мѣръ для прекращенія перепечатыванія Французскихъ книгъ въ чужихъ краяхъ и особенно въ Белгіи.

— Въ одномъ Доктринерскомъ журналѣ сегодня сдѣлано слѣдующее замѣчаніе: „Кажется справедливо говорятъ о назначеніи Барона *Баранта* Министромъ публичнаго воспитанія. Увѣряютъ, что этого желаетъ лично Президентъ Совѣта."

— Въ *Charte de 1830* сказано: „Одинъ здѣшній журналъ замѣчаетъ, что публика не знаетъ ближайшихъ обстоятельствъ Губертова заговора. Удивляются медленности инструкціи, и кажется упрекаютъ судъ, что многіе граждане такъ долго подвержены жестокому обвиненію. По нашему мнѣнію болѣе было бы удивительно, еслибъ начальство поступало иначе, т. е. съ меньшею осмотрительностію и таинственностію. Всякому понятно, что въ такомъ важномъ дѣлѣ должно сдѣлать подробное изслѣдованіе. Надобно собрать всѣ доказательства, чтобы представить истину въ ясномъ свѣтѣ и потому Правительство, сообразно съ властями, дѣйствуетъ медленно.

— *Messager* жалуется на то, что иностранные Послы въ Парижѣ, живутъ скупо и мало даютъ баловъ, и совѣтуетъ Правительству въ такихъ обстоятельствахъ сократить или совершенно уничтожить суммы, назначенныя для Французскихъ Посланниковъ въ чужихъ краяхъ.

— Планъ для отправленія Французской экспедиціи на Гаити возбудилъ на этомъ островѣ большое вниманіе и тамошнее Правительство поспѣшило приготовить умы къ послѣдствіямъ, какія могутъ отсюда произойти. Президентъ *Бойеръ* отъ 22 Октября пр. г. издалъ прокламацію, о которой здѣшніе журналы уже упоминали и въ которой объявлено, что хотя республика готова поддержать дружественныя сношенія съ Франціею, впрочемъ рѣшилась не жертвовать ничѣмъ, что несообразно съ ея независимостію. Съ этого времени газ. *Телеграфъ* въ Портъ-о-Принсѣ публиковала многіе акты касательно переговоровъ между Франціею и Гаити. Вчера полученный послѣдній номеръ этой газеты содержитъ еще нѣкоторые акты, изъ коихъ видно, что Президентъ и Сенатъ согласно между собою полагаютъ, что переговоры можно вести только

cuzki dał rozkaz eskadrze, dowodzoney przez Admirała *Gallois*, niezwłocznie wyyśdź pod żagle do Aten.

— Dziennik *France*, który pierwiey pisał o nowych niezgodach z *Abdel-Kaderem*, donosi dzisia: »Udzielone przez nas niepomyślne wiadomości o sprawach Afrykańskich potwierdzają się, pomimo zaprzeczenia *Charte*. *Abdel-Kader* z własney mocy mianował trzech naczelników pokoleń; i stale utrzymujemy, że wszystko, udzielone przez nas, nie podlega żadney wątpliwości."

— Madrycka gazeta Dworu pod d. 17 zawiera rapport naczelnika politycznego z Cuença, podług którego Don Basilio *Garcia*, w okolicach Carrascosa, pobity został przez *Ullibarrego*.

— Podług wiadomości od granic hiszpańskich, Jenerał *Espartero* rozkazem dziennym, datowanym z Mirandy 13-go Stycznia, zakazuje bez wyjątku wszystkich gier azardownych. Kto przestąpi ten zakaz, ulega karze pieniężney 100 dukatow, albo jednomiesięcznemu aresztowi. Utrzymujący kawiarnie, albo inne publiczne miejsca zabawy, również gracze z professyi, jeśli poymani będą na uczynku, na ośm lat wygnani będą na wyspy; dochód zaś z kar pieniężnych, albo zabrania banków, będzie oddawany na łazarety i zakłady dobroczynne.

— *Journal général de France*, zwyczaynie dobrze zawiadomiony dziennik, zawiera co następuje: »W tych dniach wiele mówiono o subsydiach, które chciał udzielić Rząd Francuzki Rządowi Królowey *Krystyny*. Prawda, że Ministeryum czas niejaki miało ten projekt, lecz się zdaje, że on został teraz zaniechany, albo przynaymniey odłożony. Mówią, że Francya zapytywała u Ministeryum Angielskiego: azali ona zgadza się ze swey strony przyzwolić na podobne wsparcie dla Rządu Hiszpańskiego; ale *Palmerston* miał odpowiedzieć, że w teraźnieyszém swojém położeniu względem Parlamentu, rozumie, iż niemoże polegać na większości, któraby wsparła te żądania pieniężne. Odpowiedź ta Anglii, jak zapewniają, była główną przyczyną, że Rząd nasz, kwestyi o subsydiach na ten raz zaniechał."

Dnia 27-go.

Wczora Król przyymował Marszałka *Gérard* i Hrabiego *Argout*, a potém pracował z Ministrem handlu.

— P. *Guizot* złożył na biurze Izby Deputowanych proszą od znakomitszych księgarzy paryzkich, w którey żąda przedsięwzięcia prawnych środkow przeciwko przedrukowywaniu francuzkich dzieł za granicą, a szczególniey w Belgii.

— Jeden z dzienników doktrynerskich zawiera dzisia następującą wiadomość: „Zdaje się nabiera wagi mowa o mianowaniu Barona *Barante* Ministrem Oświecenia Narodowego. Zapewniają, że to jest osobistém życzeniem Prezydenta Rady."

— W *Charte de 1830* czytamy: „Jeden z tuteyszych dziennikow postrzega, że publiczność nie wié o żadnych bliższych okolicznościach spisku *Huberta*. Dziwić się należy powolności śledztwa i zdaje się można uczynić sądownictwu zarzut, że dozwala, ażeby tak długo, na tak wielu obywatelach ciążyło tak wielkie oskarżenie. Podług zaś naszego zdania, raczey temu dziwić się potrzeba, jeżeliby sąd z mnieyszą przezornością i milczeniem przystępował do dzieła. Cały świat uważa, że w tak ważney rzeczy, wyśledzenie powinno bydź jak naydokładnieysze. Konieczną jest rzeczą, ażeby zebrane były wszystkie dowody dla wystawienia prawdy w istotném świetle, i dla tego Rząd postępuje z powolnością, zgodną z interesem sądownictwa."

— *Messager* użala się na to, że rezydujący w Paryżu Posłowie Mocarstw zagranicznych przepędzali czas tak samotnie i tak mało dawali uroczystości, i radzi Rządowi przy takich okolicznościach, ażeby także i ze swojey strony pieniądze, które Posłom za granicę wydawane są na reprezentacyą, umnieyszyć albo całkiem wstrzymać.

— Plan wysłania wyprawy Francuzkiey do Hayti, sprawił wielkie wrażenie na tey wyspie i Rząd tameczny pośpieszył przygotować umysły do skutkow, jakieby z tego wyniknąć mogły. Prezydent *Boyer*, pod d. 22 Pazdzier. z. r. wydał odezwę, o którey już namieniały tuteysze dzienniki, a w którey oświadczono, że Rzeczpospolita, chociaż jest skłonną, utrzymać z Francyą stosunki przyjacielskie, jednak postanowiła niezezwalać na żadną ofiarę, niezgodną z jey niezawisłością. Od tego czasu wychodzący w Port-au-Prince dzien. *Telegraphe* ogłosił wiele aktow względem zaszłych układow między Hayti a Francyą. Wczora otrzymany tu naypoźnieyszy numer tego dziennika, znowu zawiera niektóre akta, z których istotnie się pokazuje, że Prezydent i Senat zupełnie się zgadzają, weyść w układy na takich tylko zasadach: 1) że pozostająca jeszcze do

при слѣдующихъ условіяхъ: 1) остатокъ суммы для удовлетворенія, чтобы ограниченъ былъ 45 милл. фр.; 2) эту сумму раздѣлить на 45 лѣтъ предоставляя уплату оной и прежде срока, если страна будетъ имѣть къ тому средства; 3) эта уплата должна быть устроена особеннымъ финансовымъ договоромъ; 4) заключить дружественный и торговый договоръ, въ которомъ обѣ державы соблюдутъ права союзныхъ націй.

— Въ одномъ письмѣ съ Наварскихъ границъ отъ 21 ч. сказано, что три баталіона подъ начальствомъ Генер. *Санца* 17 го ч. изъ провинціи Алавы прибыли въ деревни Ерице Сараза и Охови, которыя лежать на пути въ Толозу, на два часа отъ Пампелуны. Въ тотъ же день Карлистскій Генералъ *Гарсіа*, братъ Базилія, перешелъ съ четырьмя баталіонами инфантеріи и однимъ эскадрономъ кавалеріи чрезъ мостъ Баласкоенъ въ Обаносъ, лежащій на четверть часа отъ Пуэнте-ла-Рейна. Послѣдній городъ кругомъ осажденъ Карлистами и не въ состояніи нисколько достать себѣ амуниціи и продовольствія.

— *Bon Sens* содержитъ письмо изъ Сенъ-Жанъ-Пье-де-Портъ, въ которомъ сказано, что Принцесса *Беира* и сынъ *Донъ-Карлоса*, первая въ одеждѣ крестьянки, послѣдній въ одеждѣ служителя, 21-го ч. с. м. благополучно переѣхали чрезъ границу въ Испанію.

— Въ *Messager* сказано: „Г. *Ротшильдъ* посредствомъ курьера получилъ вчера письмо изъ Мадрита, въ которомъ Г. *Торено* обнадеживаетъ его, что Кортесы согласятся возобновить аренду на рудники ртути въ Альмадѣ. Но они согласятся съ тѣмъ только, если домъ *Ротшильдовъ* опять отпуститъ нѣкоторую сумму въ долгъ Мадритскому Правительству. Неизвѣстно согласятся ли *Ротшильды* на это предложеніе.

— Сегодня утромъ здѣсь термометръ опять показывалъ 8 градусовъ ниже нуля. (*A.P.S.Z.*)

Англія.

Лондонъ, 22 го Января.

Ея Велич. Королева въ субботу давала въ новомъ дворцѣ аудіенцію Графу *Дуреаму*, при какомъ случаѣ онъ какъ Генералъ-Губернаторъ Британскихъ Сѣверо-Американскихъ владѣній, допущенъ былъ къ поцѣлованію руки Ея Велич. Наканунѣ былъ обѣдъ у Ея Велич., на который приглашены были Министры *Мельбурнъ*, *Пальмерстонъ*, *Спрингъ-Рейсъ*, Сиръ Джонъ *Гобгаузъ* и *Пулетъ-Томсонъ*. Въ субботу и сегодня въ иностранномъ департаментѣ происходилъ Кабинетный Совѣтъ.

— Вчера утромъ Прусскій Посланникъ Баронъ *Бюловъ* и Ганноверскій Министръ Баронъ *Омптеда* съ твердой земли прибыли въ Дувръ и послѣ завтрака предприняли дальнѣйшій путь сюда.

— Въ пятницу между 2 и 3 часомъ работники занимавшіеся на развалинахъ биржи, приведены были въ ужасъ извѣстіемъ, что въ юго-восточ. углу зданія вновь вспыхнуло пламя. Немедленно приглашена пожарная команда, начальникъ коей велѣлъ одному войти въ погребъ подъ развалинами; онъ открылъ тамъ значительное пламя, но не могъ долго оставаться по причинѣ густаго дыма. Надѣялись, что въ погребу уцѣлѣли купеческія книги банкировъ Сити и другіе важные документы, но теперь нѣтъ сомнѣнія, что все истреблено. Такъ какъ воздухъ запертъ былъ въ погребѣ, то огонь немогъ распространяться, но когда работникъ отворилъ двери, то пламя вспыхнуло во всей силѣ, такъ что для погашенія огня не смотря на дѣйствіе пожарныхъ инструментовъ должно было тотчасъ запереть погребъ. Предприняты всѣ возможныя средства, чтобъ незавалились оставшіяся стѣны и ненанесли вреда.

23 го Января.

Сегодня въ Букингамскомъ дворцѣ въ присутствіи Королевы было собраніе Тайнаго Совѣта, въ которомъ вѣрно разсуждали о Канадскихъ дѣлахъ, ибо Правительство получило изъ Америки новыя депеши. Хотя содержаніе ихъ неизвѣстно, но по частнымъ извѣстіямъ, которыя предупредили официальныя депеши, кажется мятежъ въ Канадѣ въ самомъ дѣлѣ уничтоженъ.

— Подъ управленіемъ Лорда *Дургама* состоять будутъ, Верхняя и Нижняя Канада, Новая Шотландія, Новый Брауншвейгъ, Капъ Бретонъ и островъ Св. Эдуарда. Генер-Маіоръ Сиръ Коленъ *Кампбель* будетъ командовать Королев. войсками въ Новой Шотландіи, Ген.-Маіоръ Сиръ Джонъ *Гервей* въ Новомъ Брауншвейгѣ и Сиръ Джонъ *Кольборнъ* въ Канадѣ. Послѣдній кромѣ того будетъ еще управлять Нижнею Канадою, такъ какъ Лордъ *Госфордъ* немедленно возвратится а Лордъ *Дургамъ* развѣ въ началѣ весны туда отправится.

— По извѣстіямъ изъ Веракруцъ отъ 2 Декабря,

wypłaty wynagrodzenia summa, zredukowana bydź ma do 45 mil. fr.; 2) że summa ta wniesioną będzie we 45 latach z zastrzeżeniem wcześnieszey opłaty, w razie, jeżeli sposoby kraju uczynią to możném; 3) że opłata będzie urządzoną przez szczególny układ finansowy i 4) że zawarty będzie przyjacielski i handlowy traktat, w którym oba Rządy zapewnią dla siebie prawa przyjacielskich narodów.

— W liście od granic Nawarry pod d. 21 powiedziano, że trzy bataliony pod rozkazami Jenerała *Sanz*, dnia 17 z prowincyi Alawayskiey przybyły do wsi Erice, Sarasa i Ochovi, które leżą na drodze do Tolozy o dwie mile od Pampelony. Tegoż dnia Jenerał Karolistowski *Garcia*, brat Basilio, we cztéry bataliony piechoty i jeden szwadron jazdy przez most Balascain poszedł na Obanos, leżące o kwadrans drogi od Puenta la Reyna. To ostatnie miasto zamknięte jest przez Karolistów i nie jest w stanie opatrzenia się w naymnieyszy zapas ammunicyi albo żywności.

— *Bon Sens* zawiera list z Saint-Jean-Pied-de-Port, w którym donoszą, że Xiężna *Beira* i syn *Don Carlosa*, pierwsza przebrana za wieśniaczkę, a ostatni, za służącego, dnia 21 t. m. szczęśliwie przybyli przez granice do Hiszpanii.

— W *Messager* czytamy: „P. *Rotschild* otrzymał wczora przez gońca list, w którym mu, jak słychać, P. *Torreno* oświadcza nadzieję, że Kortezy skłonią się do wydzierżawienia kopalni żywego srebra w Almaden. Lecz dodaje, że takie dozwolenie wtenczas tylko nastąpi, jeśli Dom Rotschildów uskuteczni Rządowi Madryckiemu niejakie nowe zaliczenia. Nie wiadomo, czyli PP. *Rotschildowie* zgodzą się na ten wniosek."

— Dzisia, o godz. 4-tey rano termometr pokazywał tu 8 stopni zimna. (*A.P.S.Z.*)

Anglia.

Londyn, dnia 22 go Stycznia.

Królowa dawała w sobotę Hrabiemu *Durham* w nowym pałacu audyencyą przy tey okoliczności przypuszczony on był do ucałowania ręki Jey Kr. Mości, jako Jeneralny Gubernator Angielskich Północno-Amerykańskich posiadłości. Poprzedzającego wieczora był obiad u Królowey, na który zaproszeni byli Ministrowie *Melbourne*, *Palmerston*, *Spring Rice*, Sir John *Hobhouse* i *Poulett Thomson*. W sobotę i dzisia w Departamencie zewnętrznym była Rada gabinetowa.

— Wczora zrana przybyli z lądu stałego do Dover, Poseł Pruski Baron *Bülow* i Hannowerski Minister Hrabia *Ompteda* i po śniadaniu w dalszą udali się podróż do tuteyszey stolicy.

— W piątek między godziną 2 a 3 po połud. pracujący na gruzach giełdy robotnicy przestraszeni zostali wiadomością, że w południowo-wschodnim rogu gmachu na nowo wybuchnął ogień. Wezwano niezwłocznie straż ogniową, którey dowódzca, jednemu z ludzi kazał weyść do sklepu pod gruzami, ten odkrył tam znaczny ogień, lecz nie mógł długo pozostać z przyczyny gęstego dymu. Spodziewano się, że w sklepie przynaymniey zostaną w całości kupieckie księgi bankierow City i inne ważne dokumenta, lecz teraz wątpić niemożna, że wszystko zostało zniszczone. Ponieważ do zamkniętego sklepu zgoła nie dochodziło powietrze, niemógł zatém ogień szerzyć się swobodnie; lecz gdy robotnik drzwi otworzył, wybuchnął płomień w całey mocy, tak, że dla wstrzymania ognia, pomimo usilney czynności straży ogniowey, potrzeba było natychmiast sklep zamknąć. Przedsięwzięto wszelkie środki, ażeby nie zapadły pozostałe jeszcze mury i nie zrządziły szkody.

Dnia 23 go.

W pałacu Buckingham w obecności Królowey odbywało się dzisia zgromadzenie Rady Tayney, na którey naradzano się zapewna nad rzeczami Kanadyjskiemi, gdyż Rząd nowe z Ameryki otrzymał depesze. Treść ich chociaż nie jest wiadomą, jednak podług wiadomości prywatnych, które są poźnieyszey jeszcze daty, jak depesze urzędowe, bunt w Kanadzie zdaje się w rzeczy samey przytłumiony został.

— Zarząd Hrabiego *Durham* obeymować będzie wyższą i niższą Kanadę, Nową - Szkocyą, Nowy-Brunświk, Cap-Breton i wyspę Sw. Edwarda. Jenerał Major Sir *Colin Campbel* będzie dowodził woyskami Królowey w Nowey-Szkocyi, Jenerał-Major Sir John Harwey, w Nowym-Brunświku, i Sir John *Colborne* w Kanadzie; ostatni oprócz tego zarządzać będzie i Niższą Kanadą; gdyż Lord *Gosford* niezwłócznie powróci ztamtąd, a Lord *Durham*, zaledwo na początku wiosny tam się uda.

— Podług wiadomości z Veracruz pod dn. 2 Grudnia,

Мексика находилась въ нерѣшительномъ состояніи и скоро ожидали революціи. (*A.P.S.Z.*)

Нидерланды.

Гага, 27-го Января.

Его Кор. Высоч. Принцъ *Альбрехтъ* Прусскій, вчера вечеромъ въ 6 часовъ пріѣхалъ сюда изъ Берлина чрезъ Ганноверъ.

— Его Велич. Король пожаловалъ Бургомистру города Люксембурга, *Шеферу*, рыцарскій крестъ Нидерландскаго ордена Льва. (*A.P.S.Z.*)

Германія.

Гота, 26-го Января.

Сегодня въ 8 час. утра произошелъ пожаръ въ Герцогскомъ дворцѣ въ восточномъ предмѣстіи, гдѣ жилъ Герцогъ *Александръ* Виртембергскій съ своею супругою *Маріею* Орлеанскою. Верхній этажъ почти совершенно сгорѣлъ, нижній также значительное претерпѣлъ поврежденіе, особенно отъ воды изъ пожарныхъ трубъ. Супруга Герцога *Александра* одолжена только спасеніемъ своему супругу, который среди явной опасности вынесъ ее изъ пламени, которое обхватитило комнаты, причемъ самъ получилъ нѣкоторое поврежденіе. Много драгоцѣнной мебели и прекрасныя художественныя произведенія сдѣлались жертвою пламени, многія же вещи испорчены во время спасенія, въ которомъ участвовали кромѣ Владѣтельнаго Герцога, также Герцоги *Александръ* и *Эрнстъ*. Не смотря на то, что безпрестанно подливали теплой воды, она однако замерзала въ трубахъ. (*G. C.*)

Италія.

Римъ, 9-го Января.

Генералъ *Бентиволіо* наименованъ Кастелляномъ замка Ангела, а его предшественникъ Полковникъ *Цамбони*, прежде бывшій въ Австрійской службѣ и извѣстный учрежденіемъ Папской легкой кавалеріи, назначенъ инспекторомъ пѣхоты.

— Въ Воскресенье, воспитанники *Propaganda Fide*, въ аудиторіи сего зданія, въ присутствіи многочисленнаго собранія духовныхъ и свѣтскихъ, какъ бываетъ ежегодно въ первое Воскресенье послѣ праздника Богоявленія Господня, произнесли рѣчи на 43 разныхъ языкахъ. Въ семъ славномъ институтѣ, кромѣ многихъ другихъ Азіатцевъ, находилось также двое Китайцевъ, которые окончивъ науки возвратятся въ отечество, чтобы вмѣстѣ съ Миссіонерами распространять Евангеліе. Страннаго ихъ односложнаго языка никто почти изъ присутствовавшихъ не понималъ, кромѣ Монсиньора *Меццофанти*, который разговаривалъ не только съ Китайцами но и съ многими воспитанниками на ихъ природномъ языкѣ. Интересно было донесеніе Французскаго духовнаго *Карета*, который сообщаетъ исторію обращенія жителей острова Гамбіеръ (принадлежащей къ Австральскимъ Гарвейскимъ островамъ). Французскіе Миссіонеры въ продолженіе трехъ лѣтъ обратили въ Христіанскую Вѣру жителей сего острова. Кромѣ многихъ Кардиналовъ и Монсиньоровъ, въ этомъ собраніи присутствовалъ также *Донъ-Мигуэль*

— Письма изъ Сициліи увѣдомляютъ, что спокойствіе теперь во всѣхъ частяхъ сего острова совершенно востановлено. Изъ Неаполя пишутъ, что прибытіе Герцога *Бернгарда* Саксенъ-Веймарскаго, Генералъ-Лейтенанта въ Королев. Голландской службѣ, возвращающагося изъ Южной Россіи, было поводомъ ко многимъ при дворѣ празднествамъ. Герцогъ послѣ пріѣдетъ и сюда. (*A.P.S.Z*)

Разныя извѣстія.

Въ Познани послѣ Пасхи въ нынѣшнемъ году, будетъ издаваться новый Литературный Журналъ подъ загл. *Tygodnik Literacki*, коего ближайшее назначеніе, освѣдомлять публику о новѣйшихъ и лучшихъ твореніяхъ не только Польской, но Нѣмецкой, Англійской, Французской и Славянской литературы. Все касающееся политики и богословія исключается изъ сего журнала. Редакторомъ Г. *Войковскій*, которому обѣщали содѣйствіе знатнѣйшіе соотечественные и многіе иностранные литераторы. (*A.P.S.Z.*)

Описаніе минеральныхъ водъ Виленской губерніи, Трокскаго уѣзда, въ имѣніи помѣщика Андрея Гриня.

(Сообщено Д-ромъ Медицины и Хирургіи Зелинскимъ.)

На общій голосъ, одобряющій Друскеницкія цѣлебныя воды, находящіяся въ Гродненской губерніи,— которыхъ химическій составъ и врачебное дѣйствіе уже описаны подробно,— отправился я туда для собственнаго удостовѣренія, а вмѣстѣ для употребленія этихъ водъ противъ застарѣлой ломоты, которая пять

Mexyk ciągle znaydował się w bardzo niepewnym stanie i lękano się prędkiego wybuchu rewolucyi.(*A.P.S.Z*)

Niderlandy.

Haga, dnia 27 Stycznia.

J. Kr. Wys. Xiąże *Albrecht* Pruski, wczora o godzinie 6-stey wieczorem przez Hannower z Berlina tu przybył.

— Król udzielił Burmistrzowi miasta Luxemburga, *Schefferowi*, Krzyż Kawalerski Niderlandzkiego Orderu Lwa. (*A. P. S. Z.*)

Niemcy.

Gota 26 Stycznia.

Dziś rano o godzinie 8, pokazał się ogień w pałacu Xiążęcym na przedmieściu wschodniém, gdzie mieszkał Xiąże *Alexander* Wirtembergski z dostoyną małżonką swoją *Maryą* Orleańską. Górne piętro spaliło się prawie do szczętu, dolne zostało także niemało uszkodzone, a szczególniey przez mnóztwo wody z sikawek pompowaney. Xiężna *Alexandrowa* winna ocalenie swoje mężowi, który, śród widocznego niebezpieczeństwa, wyniósł ją z płomieni ogarniających pokoje, przyczém sam doznał uszkodzenia. Wiele kleynotów i pięknych przedmiotów sztuki zginęło w ogniu, wiele znowu rzeczy uległo zepsuciu podczas ratunku, którym kierowali prócz Panującego Xięcia, Xiążęta *Alexander* i *Ernest*. Woda, mimo dodawania podostatkiem gorącey, zamarzała jednak w sikawkach. (*G. C.*)

Włochy.

Rzym, 9-go Stycznia.

Jenerał *Bentivoglio*, mianowany został Kasztelanem zamku Sw. Anioła, a jego poprzednik Półkownik *Zamboni*, dawniey zostający w służbie Austryackiey, znajomy przez urządzenie papiezkiey lekkiey jazdy, podniesiony został na inspektora piechoty.

— W niedzielę, wychowańcy *Propaganda Fide*, w audytoryach tego gmachu, w obec licznego zgromadzenia osób duchownych i świeckich, jak corocznie w pierwszą niedzielę po świętach Trzech-Królow, mieli mowy we 43 różnych językach. W sławnym tym Instytucie, oprócz wielu innych Azyatów, znaydują się takoż dway Chińczykowie, którzy po ukończeniu nauk powrócą do swey oyczyzny, ażeby tam łącznie z innemi Missyonarzami rozkrzewiać Ewangelią. Dziwna ich wymowa w słowach jednogłoskowych, trudną było dla wszystkich obecnych do wyrozumienia, prócz Mensignore *Mezzofanti*, który, nie tylko z Chińczykami, lecz z wielu wychowańcami rozmawiał w oyczystym ich języku. Interessującém było doniesienie Francuzkiego duchownego *Caret*, który udzielił historyą o nawróceniu mieszkańcow wyspy Gambier (należącey do grupy wysp Australskich Harvey). Missyonarze Francuzcy w przeciągu trzech lat nawrócili do wiary Chrześciańskiey, nieokrzesanych mieszkańców tey wyspy. Oprócz wielu Kardynałów i Monsignorow, na zgromadzeniu tém był obecnym takoż *Don Miguel*.

— Listy z Sycylii donoszą, że spokoyność we wszystkich częściach tey wyspy zupełnie przywróconą została. Z Neapolu uwiadamiają, że przybycie Xięcia *Bernharda* Sasko Weymarskiego, Jenerał-Porucznika w służbie Kr. Hollenderskiey, powracającego z Rossyi południowey, dało powod do wielu uroczystości u dworu. Xiąże poźniey tu przybędzie. (*A.P.S.Z.*)

Rozmaite Wiadomości.

W Poznaniu, od Wielkieynocy terazn. roku, wychodzić będzie nowe literackie czasopismo, pod nazwaniem: *Tygodnik Literacki*, którego nayistotnieyszym celem jest oznaymiać publiczność z nowszemi i lepszemi utworami nie tylko w Polskiey, lecz takoż Niemieckiey, Angielskiey, Francuzkiey i Słowiańskiey literaturze; wszystko, co się ściąga do polityki lub teologii, jest wyłączone z tego pisma. Redaktorem jest P. *Woykowski*, któremu znakomitsi krajowi i wielu zagranicznych literatów, obiecało swą pomoc. (*A.P.S.Z.*)

Opis wód mineralnych Wileńskiey Gubernii w Trockim Powiecie, w majątku Obywatela Andrzeja Hrynia.

(Przysłane przez Doktora Medycyny i Chirurgii Zielińskiego).

Na głos powszechny, chwalący wody Druskienickie, znaydujące się w Gubernii Grodzieńskiey — których skład chemiczny i skutki lekarskie są już szczegółowie w Wizerunakach *) opisane— pojechałem tam dla własnego przekonania się, a razem dla użycia tych wód, przeciw zastarzałego reumatyzmu, który mi od pięciu lat

*) Wizerunki i Roztrząs. nauk. Cz. II, 1835 r. (*R.*)

лѣтъ жестоко мучила меня. По прибытіи моемъ на воды, я нашелъ здѣсь болѣе ста посѣтителей благороднаго сословія; изъ нихъ одни употребляли ванны, другіе пили эти воды.— По совѣту мѣстнаго врача, котораго Медицинское Начальство прикомандировало сюда для порядка и поданія врачебной помощи, я началъ употреблять эти воды; но наслышавшись отъ больныхъ объ отлично цѣлительныхъ свойствахъ водъ въ ново-открытомъ въ Маѣ сего года, недалеко отсюда источникѣ, и видя значительное число больныхъ, приходящихъ для питья ихъ, я отправился къ этому новому цѣлебному ключу. При этомъ источникѣ, я нашелъ чистоту и опрятность и нѣсколько прекрасныхъ новыхъ домовъ, назначенныхъ для посѣтителей. Во время моего пребыванія здѣсь, въ теченіе нѣсколькихъ недѣль, я обращалъ все свое вниманіе на дѣйствіе водъ, употреблялъ ихъ самъ, и, удостовѣрившись на себѣ и другихъ, въ цѣлебномъ ихъ дѣйствіи, я рѣшился наконецъ описать эти воды, какъ весьма полезныя въ нѣкоторыхъ недугахъ. Источникъ этотъ, названный мною *Гриневскимъ*, имѣетъ свое положеніе Виленской губерніи въ Троцкомъ уѣздѣ, въ имѣніи помѣщика Гриня, въ разстояніи ста саженей отъ Друскеницкихъ водъ, на правомъ берегу рѣки Ротничанки, при впаденіи ея въ рѣку Нѣманъ. Вода выходитъ изъ подошвы горы, стремится довольно быстро, и въ изобиліи наполняетъ источникъ. Хотя воды этой употребляется весьма много на ванны, но большой деревянный чанъ, впущенный на сажень въ землю, почти всегда полонъ. Прекрасное мѣстоположеніе источника, по большой части возвышенное, окружено небольшими рощами изъ березы, ольхи, дуба и можжевельника, и изобилуетъ разными растеніями. Первоначальное открытіе этого источника послѣдовало инстинктомъ пасущагося по близости рогатаго скота, который съ жадностію пилъ эту воду. Такъ какъ окрестные жители, съ давняго времени, отзывались съ похвалою о цѣлебномъ дѣйствіи этой воды, то помѣщикъ Гринь приказалъ на сажень глубиною выкопать яму, впустить въ нее деревянный большой чанъ, построилъ нѣсколько небольшихъ домовъ для пріѣзжающихъ сюда больныхъ, которые, по наставленію врачей, употребляя эти воды, получали значительное облегченіе. Вода эта чиста и прозрачна, температура по Термометру Реомюра, воздуха + 14°, а воды + 13°, удѣльная тяжесть ея къ простой водѣ какъ 1019 къ 1000; вкусъ ея соленой, вяжущій. Лакмусовая бумага и пластинка чистаго серебра въ водѣ не измѣняются. Растворъ уксусокислаго свинца (solut. acet. plumb.) производилъ большой осадокъ бѣлой, а настойка чернильныхъ орѣшковъ—черной. Эти, хотя еще маловажные опыты, показываютъ, что этотъ новый источникъ, не содержа ни сѣрныхъ, ни другихъ гасообразныхъ составныхъ частей, сходенъ съ Друскеницкими минеральными водами, но заключаетъ въ себѣ нѣсколько болѣе желѣза. Слѣдовательно, воды эти должны быть отнесены къ холоднымъ солянымъ водамъ, и подходятъ къ морской водѣ.

Такъ-какъ Гриневскія воды, кромѣ другихъ составныхъ частей, содержатъ въ себѣ довольное количество поваренной соли и солянокислой извести, и потому, при наружномъ ихъ употребленіи, онѣ слегка раздражаютъ кожу, производятъ сыпь, подобную происходящей отъ морской воды; то онѣ могутъ быть полезными въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ упорность болѣзни требуетъ возбужденія дѣятельности кожи и всасывающихъ сосудовъ. Это необходимо, какъ извѣстно, въ застарѣлой ломотѣ, разныхъ холодныхъ опухоляхъ членосоединеній, хроническихъ сыпяхъ, англійской болѣзни, золотухѣ, застарѣлыхъ язвахъ, сопряженныхъ съ общимъ разслабленіемъ тѣла, въ истощеніи и потерѣ силъ и въ разслабленіи половыхъ частей. Дѣйствіе воды этого источника, относительно къ силамъ и тѣлосложенію больнато, и соотвѣтственно внутрь употребляемому количеству, есть слабительное и разводящее.— Поэтому она можетъ быть полезною для разрѣшенія накопившихся въ первыхъ путяхъ слизи и другихъ нечистотъ, и назначаема вообще въ завалахъ печени, селезенки, особенно въ застарѣлыхъ перемежающихся лихорадкахъ, въ желтухѣ, желчныхъ камняхъ, завалахъ и затвердѣніяхъ брыжеечныхъ железъ, въ золотухѣ, почечуѣ и другихъ хроническихъ болѣзняхъ, отъ страданія брюшныхъ внутренностей проистекающихъ. Воды эти употребляются, при содѣйствіи другихъ лекарствъ, соблюденіи приличной пищи и питья, правильнаго образа жизни и врачебномъ присмотрѣ. Все это ясно доказываетъ, что новыя воды эти могутъ быть полезными въ нѣкоторыхъ болѣзняхъ, въ чемъ я убѣдился на себѣ и на другихъ больныхъ, которыхъ я пользовалъ. (*Другъ Здравія.*)

dokuczał. Przyjechawszy na mieysce, znalazłem przeszło sto osób z obywatelstwa: z nich jedni brali wanny, drudzy pili wody. Za radą mieyscowego lekarza, przeznaczonego od Zwierzchności Medyczney, dla porządku i porady lekarskiey, zacząłem używać wód; lecz nasłuchawszy się od chorych o szczególnie pomocnych skutkach wód w nowo-wynalezionêm nie daleko ztąd, w Maju przeszłego roku, źródle, i widząc niemałą liczbę chorych, udających się dla picia onych, pojechałem do tego nowego źródła. Przy tym zdroju, znalazłem czystość i ochędóztwo, oraz kilka pięknych nowych domow, przeznaczonych dla gości. W czasie moiey bytności, w ciągu kilku tygodni, zwracałem całą moję uwagę na skutki wód, używałem je sam i, przekonawszy się na sobie i na drugich o ich skuteczném działaniu, postanowiłem opisać one, jako bardzo pomocne w niektórych chorobach. Źródło to, nazwane przezemnie *Hryniowém*, znayduje się w Gubernii Wileńskiey, Powiecie Trockim, w majątku Obywatela Hrynia, w odległości stu sążni od wód Druskienickich, na prawym brzegu rzeki Rotniczanki, przy uyściu jey do Niemna. Woda wytryska u podnoża góry dosyć bystro i źródło napełnia obficie. Lubo tey wody używa się bardzo wiele na wanny, mimo to wielki drewniany czop, wpuszczony na sążeń w ziemię, prawie zawsze jest pełnym. Położenie źródła bardzo piękne, w większey części na wzgórku; otoczone gaikami brzozowemi, olchowemi, dębami i jałowcem, obfite w rozmaite zioła. Pierwsze odkrycie tego źródła, wypada przypisać instynktowi pasącego się w bliskości rogatego bydła, które chętnie piło tę wodę. Gdy okoliczni mieszkańcy, oddawna wychwalali skutki tey wody, Obywatel Hryń, kazał na sążeń głębokości wykopać dół, osadzić w nim drewniany czop, wystawił kilka domków dla przybywających tu chorych, ktorzy według rad lekarzy, używając wody, doznali niemałey ulgi. Woda ta przezroczysta, przy + 14° termometru Reaumura powietrza okazywała tylko + 13°; ciężkość jey do wody zwyczayney, jak 1019 do 1000, smak słony cierpki. Papier lakmusowy i czyste srébro w wodzie nie odmieniają się. Rozczyn occianu ołowiu (solut. acet. plumb.) daje osad biały, a rozczyn galasu — czarny. Te doświadczenia, lubo małe, pokazują, że to nowe źródło, nie zawierając ani siarczystych, ani innych gazów, podobne do wód Druskienickich, ale ma więcey żelaza. Zatém te wody należy odnieść do wód zimnych, słonych, zbliżających się wód morskich.

Ponieważ wody Hryniowe, prócz innych części, zawierają w sobie znaczną ilość soli kuchenney i solniku wapna, przy powierzchowném więc ich użyciu, zlekka irritują skórę sprawują wysypkę, podobną do tey, jaka od wody morskiey pochodzi, przeto mogą pomagać w tych zdarzeniach, gdzie z przyczyny uporczywości choroby, potrzeba wzbudzić działanie skóry i naczyń wziewających. To jest koniecznem, jak wiadomo, w zastarzałym reumatyzmie, w zimnych nabrzękłościach stawow, w chronicznych wysypkach, angielskiey chorobie, skrofułach, zastarzałych zaraźliwych chorobach, połączonych z ogólném osłabieniem ciała, w utracie sił i osłabieniu części płciowych. Skutki wody tego źródła, co do sił, organizacyi i ilości wewnątrz użytey, są rozwalniające. Ztąd woda ta w ogólności może być pomocną dla oczyszczenia nagromadzonego w pierwszych drogach szlamu i innych nieczystości i przepisywaną w zatwardzeniach wątroby, śledziony, szczególnie w zadawnionych febrach, żółtaczce, żółciowych kamieniach, gruczołach w hemoroidach i innych chronicznych chorobach, od cierpień brzuchowych wnętrzności pochodzących. Wody te używają się przy pomocy innych lekarstw, zachowaniu przyzwoitey diety, regularnego sposobu życia i przy dozorze lekarskim. Wszystko to jawnie wyświeca, że nowe te wody, mogą być użytecznemi w niektórych chorobach, o czém ja przekonałem się na sobie i na innych chorych, przezemnie leczonych. (*Gaz. Przyjaciel Zdrowia.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Февраля 1 д. 1838 г.—Ценсоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*